

RAAD VAN STATE

afdeling Wetgeving

advies 71.581/3
van 14 juli 2022

over

een voorontwerp van decreet van het Vlaamse Gewest ‘tot
wijziging van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van
13 december 2013’

Op 24 mei 2022 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet van het Vlaamse Gewest ‘tot wijziging van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013’.

Het voorontwerp is door de derde kamer onderzocht op 5 juli 2022. De kamer was samengesteld uit Wilfried VAN VAERENBERGH, kamervoorzitter, Jeroen VAN NIEUWENHOVE en Koen MUYLLE, staatsraden, Jan VELAERS en Bruno PEETERS, assessoren, en Astrid TRUYENS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Kristine BAMS, eerste auditeur-afdelingshoofd.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 14 juli 2022.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond,¹ alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

2.1. Het voor advies voorgelegde voorontwerp van decreet brengt wijzigingen aan in de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013 (hierna: VCF) (hoofdstuk 2 – artikelen 2 tot 33 van het voorontwerp) en bevat een regeling met betrekking tot de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens (hoofdstuk 3 – artikel 34). Hoofdstuk 4 (artikel 35), ten slotte, regelt de inwerkingtreding en de toepassing van sommige bepalingen van het aan te nemen decreet.

2.2. Wat de wijzigingen van de VCF betreft, bevat het voorontwerp vooreerst een aantal technische en tekstuele aanpassingen (artikelen 2 tot 4, 12, 16, 17 en 30)². Wat de belastingheffing betreft, worden wijzigingen aangebracht in de verkeersbelasting (artikelen 5 tot 7)³, de belasting op de inverkeerstelling (artikel 8)⁴, de heffing op ongeschikte en onbewoonbare woningen (artikel 9)⁵, de leegstandsheffing (artikel 10)⁶, de erfbelasting (artikelen 11, 13 en 14)⁷, de schenkbelasting (artikelen 15, 18 en 19)⁸ en het verkooprecht (artikelen 20 en 21)⁹. Wat de inning en de invordering van de belastingen betreft, worden wijzigingen aangebracht met betrekking tot de aanslagprocedure (artikelen 23 en 24), de ambtshalve ontheffing (artikelen 25 en 33), het

¹ Aangezien het om een voorontwerp van decreet gaat wordt onder “rechtsgrond” de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

² De artikelen 2 tot 4, 12 en 16 vervangen in de VCF de woorden “gehandicapte persoon” door de woorden “persoon met een handicap”. Artikel 17 zet materiële vergissingen recht. Artikel 30 vervangt de woorden “de federale procureur, de procureur-generaal of de auditeur-generaal” door de woorden “het openbaar ministerie”.

³ Voor de verkeersbelasting worden tarieven ingevoerd voor ontbrekende combinaties van motorvoertuigen of samengestelde voertuigen bestemd voor het vervoer van goederen met een maximaal toegestaan totaalgewicht van minstens 12 ton, wordt het forfaitair tarief voor oldtimers verhoogd en wordt de indexatieformule aangepast.

⁴ Een vrijstelling wordt ingevoerd voor voertuigen die specifiek worden omgebouwd voor het gemeenschappelijk vervoer van rolstoelgebruikers.

⁵ De indexatieformule van het basisbedrag wordt aangepast.

⁶ De opschorting van de leegstandsheffing in het kader van een brownfieldconvenant wordt vroeger in de procedure toegekend.

⁷ Uitkeringen van groepsverzekeringen via de werkgever van de langstlevende echtgenoot, gehuwd met de erflater onder een gemeenschapsstelsel, vallen buiten de toepassing van artikel 2.7.1.0.6 van de VCF. De bestaande vermindering voor in het buitenland betaalde erfbelasting wordt uitgebreid tot roerende goederen. Ook wordt de mogelijkheid geboden aan de erflater om voor de tariefverlaging voor non-profitlegaten en non-profitschenken en de invoering van de vriendenerfenis af te wijken van de pro rata-verdeling in de VCF wanneer er meerdere erfgenamen zijn.

⁸ De gevallen waarin het progressievoorbehoud niet van toepassing is, worden uitgebreid en de tarieven worden gewijzigd.

⁹ De uitkering in natura van een onroerend goed, die boekhoudkundig wordt aangerekend op de beschikbare of onbeschikbare inbreng, valt onder de toepassing van de wachttregeling zoals bepaald in artikel 2.9.1.0.4, derde lid, van de VCF. Wanneer de overdracht van een nieuwbouwwoning zelf onderworpen wordt aan het verkooprecht, kan ook de grondwaarde voor een overdracht aan het verlaagd tarief in aanmerking komen.

onderzoek en de controle (artikelen 26 tot 31) en de belastingverhogingen en administratieve geldboeten (artikel 32).

VORMVEREISTEN

3. Het voorontwerp bevat bepalingen die verband houden met de verwerking van persoonsgegevens (artikelen 25, 29 en 34). Bij de adviesaanvraag is advies nr. 2022/034 gevoegd dat de Vlaamse toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens op 19 april 2022 over het voorontwerp heeft uitgebracht. Volgens de gemachtigde werd geen advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit gevraagd.

Zoals de Raad van State, afdeling Wetgeving, reeds in tal van adviezen heeft opgemerkt, dient met betrekking tot die bepalingen niet enkel het advies te worden ingewonnen van de Vlaamse toezichtcommissie, maar ook het advies van de (federale) Gegevensbeschermingsautoriteit bedoeld in de wet van 3 december 2017 ‘tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit’. Het is immers die autoriteit die belast is met het toezicht op de naleving van de ‘algemene’ regels inzake de verwerking van persoonsgegevens, met inbegrip van de algemene regels die de federale overheid ter uitvoering van de algemene verordening gegevensbescherming¹⁰ heeft vastgesteld. Daaronder valt ook de bevoegdheid om, wat die regels betreft, advies te geven teneinde te voldoen aan de voormelde adviesverplichting.¹¹

De conclusie is dan ook dat het advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit alsnog moet worden ingewonnen vooraleer het aan te nemen decreet doorgang kan vinden.

Indien de aan de Raad van State voorgelegde tekst ten gevolge van het vervullen van dat vormvereiste nog wijzigingen zou ondergaan,¹² moeten de gewijzigde of toegevoegde bepalingen, ter inachtneming van het voorschrift van artikel 3, § 1, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, aan de afdeling Wetgeving worden voorgelegd.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 5

4. Artikel 5 van het voorontwerp bepaalt dat in artikel 2.2.4.0.1, § 6, tweede lid, 2°, van de VCF “aan de tabel de volgende rijen [worden] toegevoegd”. De ontworpen rijen worden voorafgegaan door de tekst “andere combinaties dan bovenstaande combinaties aantal assen en

¹⁰ Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 ‘betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming)’.

¹¹ Adv.RvS 61.267/AV van 27 juni 2017 over het voorontwerp dat heeft geleid tot de wet van 3 december 2017, *Parl.St.* Kamer 2016-17, nr. 54-2648/001, 106-115 (opmerkingen 1 tot 6) en 117 (opmerking 3).

¹² Namelijk andere wijzigingen dan diegene waarvan in dit advies melding wordt gemaakt of wijzigingen die ertoe strekken tegemoet te komen aan hetgeen in dit advies wordt opgemerkt.

MTT”. Het is echter niet duidelijk hoe de ontworpen rijen zullen worden ingepast in het bestaande artikel 2.2.4.0.1, § 6, tweede lid, 2°, van de VCF.

Artikel 8

5. In het bij artikel 8 van het voorontwerp ontworpen artikel 2.3.6.0.1, § 1, derde lid, van de VCF wordt melding gemaakt van het voorleggen van een “geldig certificaat van individuele nationale goedkeuring van een voertuig dat is afgeleverd door de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie”. De vraag rijst of die voorwaarde ook kan worden opgelegd ten aanzien van een omgebouwd voertuig dat beschikt over een binnen de Europese Economische Ruimte door een andere bevoegde entiteit uitgereikt gelijkwaardig attest of certificaat.

Artikel 9

6. Artikel 9 van het voorontwerp vervangt in artikel 2.5.3.0.1, tweede lid, van de VCF de indexatieformule “met ingang van 1 januari 2022”. Hierover om nadere toelichting verzocht, antwoordde de gemachtigde het volgende:

“(…).

Voor het aanslagjaar 2022 werd de huidige (oude) formule toegepast (zie Bericht over de indexering van het basisbedrag voor de heffing op ongeschikte en onbewoonbare woningen (artikel 2.5.3.0.1 van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013 (VCF)) – Aanslagjaar 2022 van 2 december 2021 (B.S. 10/12/2021), namelijk: basisbedrag x consumptieprijsindex november 2021 (= ‘november van het vorige jaar’) / consumptieprijsindex november 2020 (= ‘november van het jaar voorafgaand aan het vorige jaar’).

De toepassing van het ontworpen artikel zou voor aanslagjaar 2022 echter tot hetzelfde resultaat leiden (basisbedrag x cpi november 2021 (= ‘de maand november van het vorige jaar’) / cpi november 2020 (= ‘de maand november van het jaar 2020’)).

De bedoeling van de aanpassing is dus om de bestaande indexatiebepaling te verbeteren vanaf aanslagjaar 2023. Er wordt nog steeds verwezen naar ‘met ingang van 1 januari 2022’, zodat duidelijk is dat het basistarief sinds 1 januari 2022 wordt geïndexeerd.

Desgevallend kan aan ontworpen artikel 35 nog toegevoegd worden dat ook artikel 9 van toepassing is vanaf aanslagjaar 2023, zodat hierover geen onduidelijkheid kan bestaan.”

Met het voorstel van de gemachtigde om artikel 35 van het voorontwerp aan te vullen, kan worden ingestemd.

Artikel 11

7. Artikel 11 van het voorontwerp beoogt artikel 2.7.1.0.6, § 2, derde lid, 3°, van de VCF te wijzigen, dat betrekking heeft op het belastbaar voorwerp van de erfbelasting. Die bepaling somt een aantal bedragen, renten of waarden op die buiten de toepassing van dat artikel vallen. De

ontworpen wijziging houdt in dat voortaan ook de uitkeringen van een groepsverzekering door tussenkomst van de werkgever van de langstlevende echtgenoot, die gehuwd was met de erflater onder een stelsel van gemeenschap, buiten de toepassing van dat artikel valt. De gemachtigde gaf hierbij de volgende toelichting:

“Met de formulering in de ontworpen bepaling ‘langstlevende echtgenoot van de erflater die met de erflater gehuwd was onder een stelsel van gemeenschap’ wordt aangesloten bij de huidige formulering in artikel 2.7.1.0.6, §1, lid 4 VCF.

Ingevolge artikel 2.7.1.0.6, §1, lid 4 VCF zijn, wanneer een overledene gehuwd was onder een stelsel van gemeenschap, de uitkeringen van groepsverzekeringen die aan de langstlevende echtgenoot toekomen in principe belastbaar.

Artikel 2.7.1.0.6, §2, lid 3 VCF bevat een aantal uitzonderingen op die belastbaarheid. Een van deze uitzonderingen is deze voor uitkeringen in het kader van groepsverzekeringen afgesloten door tussenkomst van de werkgever van de erflater (art. 2.7.1.0.6, §2, lid 3, 3° VCF).

Uitkeringen in het kader van groepsverzekeringen afgesloten door tussenkomst van de werkgever van de langstlevende echtgenoot, met de erflater gehuwd onder een stelsel van gemeenschap, vallen hier momenteel niet onder en zijn belastbaar.

Aangezien de premies van de groepsverzekering bij echtgenoten gehuwd onder een gemeenschapsstelsel gefinancierd worden met gemeenschappelijke gelden (beroepsinkomsten), is het logisch om de bestaande uitzondering uit te breiden.”

De vraag rijst hoe in het licht van de *ratio legis* van de maatregel, zoals verwoord in de memorie van toelichting en in het antwoord van de gemachtigde, kan worden verzekerd dat alle premies van de groepsverzekering zijn gefinancierd met gemeenschappelijke gelden. Het is immers niet uitgesloten dat tijdens het huwelijk de gehuwden hun stelsel hebben aangepast. De enkele vaststelling dat de erflater op het ogenblik van het overlijden gehuwd was onder een gemeenschapsstelsel kan wat dat betreft niet volstaan. In de mate dat de maatregel aldus een verschil in behandeling zou creëren ten gunste van de personen waarop hij van toepassing is, zal daarvoor een redelijke verantwoording voorhanden moeten zijn in het licht van het gelijkheidsbeginsel, die dan het best wordt uiteengezet in de memorie van toelichting

Artikel 13

8. Artikel 13 van het voorontwerp wijzigt artikel 2.7.5.0.4, eerste lid, van de VCF en betreft een uitbreiding van de bestaande vermindering voor in het buitenland betaalde erfbelasting. Momenteel geldt een vermindering met betrekking tot erfbelasting betaald in het buitenland enkel voor onroerende goederen. De ontworpen bepaling breidt die vermindering uit tot roerende goederen. Aan de gemachtigde is gevraagd hoe die bepaling zich verhoudt tot dubbelbelastingverdragen. Hij beantwoordde die vraag als volgt:

“Artikel 2.7.5.0.4 VCF heeft net tot doel om te gelden als vangnetbepaling voor die landen waarmee geen dubbelbelastingverdrag bestaat. Om in die gevallen dubbele belasting te vermijden voorziet het huidige art. 2.7.5.0.4 VCF in een vermindering voor de in het buitenland geheven erfbelasting op daar gelegen onroerende goederen. De ontworpen bepaling breidt de vermindering nu uit naar in het buitenland geheven erfbelasting op

buitenlandse roerende goederen, dit ingevolge het arrest van het Grondwettelijk Hof van 3 juni 2021.

In casu heeft België inzake successierechten met twee landen een dubbelbelastingverdrag afgesloten, namelijk met Frankrijk en Zweden. In deze beide verdragen is als uitgangspunt voorzien dat de onroerende goederen belast worden in de staat van de ligging ervan; en de roerende goederen, op enkele uitzonderingen na, in principe in de staat van domicilie van de erflater. In beide verdragen zijn eveneens bepalingen opgenomen waardoor de in de staat van de ligging belaste goederen ook belast mogen worden in de staat van domicilie van de erflater, mits aftrek van de in de staat van ligging geheven erfbelasting op dezelfde goederen. Beide dubbelbelastingverdragen voorzien derhalve in een regeling.”

Artikel 14 (en artikel 35)

9. Met de bij artikel 14, 2°, van het voorontwerp ontworpen wijziging van artikel 2.7.5.0.6, zesde lid, van de VCF wordt aan de erflater de mogelijkheid geboden om voor de tariefverlaging voor non-profitlegaten en non-profitschenken en de invoering van de vriendenerfenis, af te wijken van de pro rata-verdeling bepaald in de VCF. Overeenkomstig artikel 35, tweede lid, van het voorontwerp heeft artikel 14 uitwerking met ingang van 1 juli 2021 en is het van toepassing op nalatenschappen die opengevallen zijn vanaf 1 juli 2021. Die datum stemt overeen met de datum van inwerkingtreding van het decreet van 19 maart 2021 ‘tot wijziging van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, wat betreft de tariefverlaging voor non-profitlegaten en non-profitschenken en de invoering van de vriendenerfenis’ waarbij de bedoelde regeling werd ingevoerd.

De niet-retroactiviteit van wetten en decreten is een waarborg ter voorkoming van rechtsonzekerheid. Die waarborg vereist dat de inhoud van het recht voorzienbaar en toegankelijk is, zodat de rechtzoekende in redelijke mate de gevolgen van een bepaalde handeling kan voorzien op het tijdstip dat die handeling wordt verricht. De terugwerkende kracht kan enkel worden verantwoord wanneer ze onontbeerlijk is voor de verwezenlijking van een doelstelling van algemeen belang.¹³ Indien bovendien blijkt dat de terugwerkende kracht tot doel heeft de afloop van een gerechtelijke procedure in een welbepaalde zin te beïnvloeden of de rechtscolleges te verhinderen zich uit te spreken over een welbepaalde rechtsvraag, vergt de aard van het in het geding zijnde beginsel dat uitzonderlijke omstandigheden of dwingende motieven van algemeen belang een verantwoording bieden voor het optreden van de wet- of decreetgever, dat ten nadele van een categorie van burgers afbreuk doet aan de jurisdictionele waarborgen die aan allen worden geboden.¹⁴

¹³ Vaste rechtspraak van het Grondwettelijk Hof, zie o.m.: GwH 21 november 2013, nr. 158/2013, B.24.2; GwH 19 december 2013, nr. 172/2013, B.22; GwH 29 januari 2014, nr. 18/2014, B.10; GwH 9 oktober 2014, nr. 146/2014, B.10.1; GwH 22 januari 2015, nr. 1/2015, B.4; GwH 7 mei 2015, nr. 54/2015, B.12; GwH 14 januari 2016, nr. 3/2016, B.22; GwH 3 februari 2016, nr. 16/2016, B.12.1; GwH 28 april 2016, nr. 58/2016, B.9.2; GwH 21 december 2017, nr. 145/2017, B.16.2; GwH 19 juli 2018, nr. 100/2018, B.13.

¹⁴ Vaste rechtspraak van het Grondwettelijk Hof. Zie bijv. GwH 21 november 2013, nr. 158/2013, B.24.2; GwH 9 oktober 2014, nr. 146/2014, B.10.1; GwH 28 mei 2015, nr. 77/2015, B.4.1; GwH 24 maart 2016, nr. 48/2016, B.6; GwH 6 oktober 2016, nr. 126/2016, B.7.3; GwH 26 april 2018, nr. 51/2018, B.13.1; GwH 4 februari 2021, nr. 19/2021,

Gevraagd naar een verantwoording voor de terugwerkende kracht, antwoordde de gemachtigde het volgende:

“Deze aanpassing is louter een decretale verduidelijking i.v.m. de concrete verdeling van de vermindering tussen verschillende erfgenamen.

De memorie van toelichting bepaalt hierover het volgende bij de ontworpen bepaling: ‘Bedoeling van de wetgever was immers om aan de testator de mogelijkheid te geven om af te wijken van de pro rata verdeling die in de tekst van het artikel werd opgenomen voor het geval er meerdere natuurlijke personen werden aangeduid. Deze mogelijkheid werd in de memorie van toelichting uitdrukkelijk opgenomen, maar blijkt onvoldoende uit de bewoordingen van het artikel zelf. Een letterlijke lezing van de tekst van het artikel wekt de indruk dat er van een pro rata verdeling niet kan afgeweken worden, hetgeen niet de bedoeling van de wetgever was. Thans wordt de mogelijkheid om af te wijken van de pro rata verdeling uitdrukkelijk in de tekst opgenomen.

De afwijkende verdeelsleutel zal duidelijk in het testament moeten opgenomen worden.

Gelet op het feit dat dit artikel enkel tot doel heeft om het decreet van 19 maart 2021 tot wijziging van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, wat betreft de tariefverlaging voor non-profitlegaten en non-profitschenken en de invoering van de vriendenerfenis, te verduidelijken, wordt de datum van inwerkingtreding op die van voormeld decreet afgestemd.

De bepaling heeft derhalve uitwerking met ingang van 1 juli 2021 en is van toepassing op nalatenschappen die zijn opengevallen vanaf 1 juli 2021. Een andere datum kiezen zou enkel leiden tot verwarring en rechtsonzekerheid.’

Zoals blijkt uit de memorie van toelichting was de mogelijkheid reeds voorzien in de memorie van toelichting bij het decreet van 19 maart 2021 tot wijziging van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, wat betreft de tariefverlaging voor non-profitlegaten en non-profitschenken en de invoering van de vriendenerfenis, (...) maar was dit onvoldoende decretaal vertaald. Om alle rechtsonzekerheid hierover uit te sluiten, wordt dit principe nu decretaal verduidelijkt.

Er zijn tot nog toe geen nalatenschappen waarin een proratavermindering werd toegepast ook al had de erflater een andere duidelijke verdeling opgenomen in zijn testament. Er wordt m.a.w. reeds rekening gehouden met de andere verdeling als die duidelijk genoeg blijkt uit het testament, zodat er geen regeling nodig is voor afgehandelde nalatenschappen.”

Uit de memorie van toelichting en de bijkomende verduidelijking van de gemachtigde blijkt dat de terugwerkende kracht wordt ingegeven door het vermijden van rechtsonzekerheid. De terugwerkende kracht kan dan ook worden aanvaard.

Artikel 15

10. Artikel 15 van het voorontwerp verruimt in artikel 2.8.3.0.3, § 1, tweede lid, van de VCF de niet-toepasbaarheid van het progressievoorbehoud voor eerdere schenkingen van onroerende goederen gelegen in het buitenland. De gemachtigde verstrekke hierbij de volgende toelichting, mede in het licht van het gelijkheidsbeginsel:

“De ontworpen bepaling is louter een decretale bevestiging van een principe dat reeds aangenomen werd in rechtsleer (zie onder meer F. WERDEFROY, Registratierechten, IV/2230) en ook zo wordt toegepast door VLABEL. VLABEL heeft immers in het overgrote deel van de gevallen geen kennis van schenkingen van onroerende goederen gelegen in het buitenland, vermits zij doorgaans middels een door een notaris met standplaats in het land van de ligging van het onroerend goed verleden akte zijn gebeurd. Dergelijke akten zijn immers niet verplicht registreerbaar in België (de registratieverplichting betreft overigens een federale bevoegdheid). Dit is overigens ook de reden waarom de vrijstelling, vermeld in artikel 2.8.6.0.1, eerste lid, 2° werd ingeschreven. De lokalisatiecriteria inzake schenkbelasting stellen dat voor schenkingen gedaan door een rijksinwoner niet de ligging van het geschonken onroerend goed relevant is, maar wel de fiscale woonplaats van de schenker bepalend is. Dit is anders bij bijvoorbeeld het verkooprecht of het verdeelrecht, waar gekeken wordt naar de ligging van het onroerend goed in het Vlaamse Gewest, waardoor in het buitenland gelegen onroerende goederen niet onder het toepassingsgebied ervan vallen (zie F. WERDEFROY Registratierechten, IV/2230).

De hierboven aangehaalde situaties zijn in die zin niet vergelijkbaar met de situatie beoogd in de ontworpen bepaling:

Een schenking van een in België gelegen onroerend goed, ongeacht of dit in het Vlaamse Gewest, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest of het Waals Gewest is gelegen, is steeds verplicht registreerbaar aangezien eigendom of vruchtgebruik van in België gelegen onroerende goederen wordt overgedragen.

Een schenking van een in het buitenland gelegen onroerend goed is slechts verplicht registreerbaar wanneer de akte verleden wordt voor een notaris met standplaats in België, wat doorgaans niet het geval is.

Een schenking van in het buitenland gelegen onroerende goederen verschilt van een schenking van in België gelegen onroerende goederen, zowel op het vlak van de registratieplicht, de vrijstelling van de registratiebelasting als bijvoorbeeld de controlemogelijkheden van de belastbare grondslag, zodat een andere benadering gerechtvaardigd kan worden.

Voor zover een schenking betrekking heeft op in het buitenland gelegen onroerende goederen, geldt het progressievoorbehoud niet, ongeacht of de akte (verplicht of toevallig) werd geregistreerd of niet.”

De loutere vaststelling dat schenkingen in het buitenland op een aantal vlakken verschillen van schenkingen in België, zoals in de toelichting van de gemachtigde wordt voorgehouden, volstaat op zich niet als verantwoording voor een ongelijke behandeling. Aangezien een andere verantwoording ontbreekt, en de Raad van State, afdeling Wetgeving, deze ook niet ziet, dient op dit punt een voorbehoud te worden gemaakt.

Artikelen 18 en 19 (en artikel 35)

11. De artikelen 18 en 19 van het voorontwerp brengen preciseringen aan in de artikelen 2.8.4.3.1, § 3, en 2.8.4.4.1, § 3, van de VCF, die betrekking hebben op een gunstig tarief in het kader van de schenkbelasting. Overeenkomstig artikel 35, derde lid, van het voorontwerp hebben de artikelen 18 en 19 uitwerking met ingang van 1 juli 2021 en zijn ze van toepassing op schenkingen, inclusief inbrengen om niet, vanaf 1 juli 2021.

Gevraagd naar een verantwoording voor de terugwerkende kracht, antwoordde de gemachtigde het volgende:

“De memorie van toelichting vermeldt hierover het volgende bij de ontworpen bepaling:

‘Deze wijziging betreft een verduidelijking.

Bij decreet van 19 maart 2021 tot wijziging van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, wat betreft de tariefverlaging voor non-profitlegaten en nonprofitschenkingen en de invoering van de vriendenerfenis, werd het tarief in de schenkbelasting tot 0% verlaagd voor een aantal begunstigden. Voor de beroepsverenigingen en private stichtingen werd het tarief van 5,5% behouden (cf. art. 2.8.4.1.1, §3 VCF). Deze maatregel is in werking getreden op 1 juli 2021.

Artikel 2.8.4.3.1 VCF bevat een gunstregeling in de schenkbelasting na energetische renovatie of duurzame verhuring van het geschonken onroerend goed. In artikel 2.8.4.3.1, §3 wordt verwezen naar art. 2.8.4.1.1, §3 VCF. Het verlaagd tarief van 3% heeft enkel nog zin als er bij aanvang 5,5% schenkbelasting is betaald en niet meer als het nultarief is toegepast. Deze verfijning wordt nu toegevoegd.’

De inwerkingtreding komt de rechtszekerheid ten goede wat een doelstelling van algemeen belang is.”

Rekening houdend met deze toelichting kan de terugwerkende kracht worden aanvaard.

Artikel 22

12. De gemachtigde bevestigde dat in de bij artikel 22, 3°, ontworpen bepaling onder een “elektronische zending” een beveiligde zending via het digitale loket van het agentschap Binnenlands Bestuur wordt verstaan. Het verdient dan ook aanbeveling de woorden “een beveiligde zending via” in te voegen voor de woorden “het digitale loket”.

Artikel 24

13. Artikel 24 van het voorontwerp wijzigt de regels met betrekking tot de elektronische communicatie van aanslagbiljetten en andere documenten gerelateerd aan een belasting. De memorie van toelichting spoort echter niet met de ontworpen bepaling: terwijl de memorie stelt dat de instemming met een elektronische uitwisseling geldt voor alle belastingen, blijkt dit niet op eenduidige wijze uit de ontworpen bepaling, hetgeen moet worden verholpen.

Artikel 27

14. Luidens het ontworpen artikel 3.13.1.2.2/1 van het VCF levert het proces-verbaal van retentie bewijs op zolang het tegendeel niet is bewezen. Het Grondwettelijk Hof heeft erop gewezen dat zulk een regel een uitzondering vormt op de algemene regel dat een proces-verbaal geldt als een loutere inlichting, en derhalve ook op de regel van de vrije bewijslevering in strafzaken, op grond waarvan de rechter, naar eigen overtuiging, de bewijswaarde beoordeelt van een bepaald element, zodat het verschil in behandeling dat voortvloeit uit de uitzondering waarin met de ontworpen bepaling wordt voorzien, op een redelijke verantwoording dient te berusten en het de rechten van de beklaagde niet op een onevenredige wijze mag beperken.¹⁵

De stellers van het voorontwerp dienen na te gaan of er een voldoende verantwoording bestaat om een bijzondere bewijswaarde toe te kennen aan het in het ontworpen artikel bedoelde proces-verbaal van retentie. Zo dit effectief het geval is, wordt die verantwoording het best in de memorie van toelichting weergegeven.

Artikel 29

15. Uit de memorie van toelichting blijkt dat in de bij artikel 29, 2°, van het voorontwerp ontworpen bepaling onder het “bevoegde personeelslid” wordt verstaan het bevoegde personeelslid “met minstens de graad van directeur”. Men schrijft dan ook “het bevoegde personeelslid met minstens de graad van directeur”.

Artikel 34

16. Artikel 34 van het voorontwerp betreft de verwerking van persoonsgegevens. Dat artikel is als een autonome bepaling geconcipieerd, en niet als een wijzigingsbepaling van de VCF. Die autonome bepaling ligt in het verlengde van het eveneens autonome artikel 82 van het decreet van 2 april 2021 ‘houdende diverse technische wijzigingen van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013 en gerelateerde bepalingen’, waarover de Raad van State, afdeling Wetgeving, in advies 68.656/3 het volgende opmerkte:

“Gevraagd waarom artikel 82 van het voorontwerp als een autonome bepaling is geconcipieerd en niet als een wijzigingsbepaling van de VCF, antwoordde de gemachtigde het volgende:

‘In de nabije toekomst zullen er uniforme privacy-bepalingen worden opgenomen in de VCF, die van toepassing zijn op de volledige codex. Zij zullen ook van toepassing zijn op art. 3.3.5.0.1. VCF. Om deze reden werd dit artikel niet opgenomen in de VCF. Ook al is dit een autonome bepaling, doet dit geen afbreuk aan het feit dat dit artikel van toepassing is op de verwerking van de persoonsgegevens, vermeld in artikel 3.3.5.0.1. VCF. Het artikel verwijst immers verschillende malen expliciet naar artikel 3.3.5.0.1. VCF.’

¹⁵ Zie bijvoorbeeld: GwH 6 april 2000, nr. 40/2000, B.14.1; GwH 14 februari 2001, nr. 16/2001, B.12.1; GwH 14 oktober 2010, nr. 111/2010, B.12.3.

De gevolgde werkwijze is niet bevorderlijk voor de transparantie van de regelgeving, aangezien de betrokken bepalingen van de VCF en de autonome bepaling van het voorontwerp zich niet bevinden in dezelfde tekst doch wel samen moeten worden toegepast. Die werkwijze kan dan ook maar worden gebillijkt voor zover de periode waarin deze situatie zich voordoet kort wordt gehouden. In het andere geval zal artikel 82 alsnog als een wijzigingsbepaling moeten worden geformuleerd teneinde in de VCF te worden geïntegreerd.”

Die opmerking geldt eveneens voor artikel 34 van het voorontwerp.

17. In artikel 34, laatste lid, van het voorontwerp dient het doorgeven van persoonsgegevens aan advocaten en gerechtsdeurwaarders beperkt te blijven tot de strikt noodzakelijke gegevens. Dit dient uitdrukkelijk te worden bepaald.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Astrid TRUYENS

Wilfried VAN VAERENBERGH